

Istungidokument

A9-0112/2020

9.6.2020

RAPORT

Euroopa Parlamendi soovitus kohta nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb idapartnerlust 2020. aasta juuni tippkohtumise eel (2019/2209(INI))

Väliskomisjon

Raportöör: Petras Auštrevičius

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI SOOVITUSE PROJEKT	3
RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI KIRI	25
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS	28
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	29

EUROOPA PARLAMENDI SOOVITUSE PROJEKT

nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb idapartnerlust 2020. aasta juuni tippkohtumise eel (2019/2209(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 2, 3 ja 8 ning V jaotist, eelkõige artikleid 21, 22, 36 ja 37, ning Euroopa Liidu toimimise lepingu V osa,
- võttes arvesse idapartnerluse käivitamist Prahas 7. mail 2009. aastal kui ELi ja tema kuue Ida-Euroopa partneri – Armeenia, Aserbaidžaaani, Gruusia, Moldova, Ukraina ja Valgevene – ühist püüdlust,
- võttes arvesse Prahas (2009), Varssavis (2011), Vilniuses (2013), Riias (2015) ja Brüsselis (2017) toimunud idapartnerluse tippkohtumise ühisdeklaratsioone,
- võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Gruusia vahelist assotsieerimislepingut¹, ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelist assotsieerimislepingut², ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Ukraina vahelist assotsieerimislepingut³, sealhulgas põhjalikku ja laiaulatuslikku vabakaubanduspiirkonda, ning ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Armeenia Vabariigi vahelist ulatuslikku ja laiendatud partnerluslepingut⁴,
- võttes arvesse ELi ja Aserbaidžaaani partnerluse prioriteete, mille koostöönõukogu 28. septembril 2018 heaks kiitis⁵,
- võttes arvesse ELi–Ukraina ja ELi–Moldova parlamentaarsete assotsieerimiskomiteede 19. detsembri 2019. aasta kohtumiste lõplikke avaldusi ja soovitusi,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 18. detsembri 2019. aasta aastaaruannet ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamise kohta⁶,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrust (EL) 2018/1806,⁷ milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud,

¹ ELT L 261, 30.8.2014, lk 4.

² ELT L 260, 30.8.2014, lk 4.

³ ELT L 161, 29.5.2014, lk 3.

⁴ ELT L 23, 26.1.2018, lk 4.

⁵ ELi-Aserbaidžaaani koostöönõukogu 28. septembri 2018. aasta soovitus nr 1/2018 ELi-Aserbaidžaaani partnerluse prioriteetide kohta, ELT L 265, 24.10.2018, lk 18.

⁶ Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamist käsitleva aastaaruande kohta. Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0008.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (ELT L 303, 28.11.2018, lk 39–58).

- võttes arvesse Euroopa Liidu viisalihtsustuslepinguid Armeenia Vabariigi⁸ ja Aserbaidžaaani Vabariigiga⁹ ning 8. jaanuaril 2020 allkirjastatud Euroopa Liidu ja Valgevene Vabariigi vahelist viisalihtsustuslepingut¹⁰,
- võttes arvesse komisjoni ja komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ühisteatist Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Idapartnerluse poliitika pärast 2020. aastat. Vastupanuvõime tugevdamine – idapartnerlus, mis toob kasu kõigile“,
- võttes arvesse välisasjade nõukogu järeldusi Euroopa naabruspoliitika ja idapartnerluse kohta,
- võttes arvesse Euronesti parlamentaarse assamblee, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, idapartnerluse kodanikuühiskonna foorumi, Regioonide Komitee ning idapartnerluse riikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste konverentsi (CORLEAP) soovitusi ja tegevust,
- võttes arvesse Euronesti parlamentaarse assamblee 9. detsembri 2019. aasta resolutsiooni, mis käsitleb strateegiat „Trio Plus 2030“ ja idapartnerluse tuleviku kujundamist,
- võttes arvesse Euroopa Liidu üldist välis- ja julgeolekupoliitika strateegiat ning läbivaadatud Euroopa naabruspoliitikat,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooni ning Euroopa piirkondlike ja vähemuskeelte hartat,
- võttes arvesse oma 20. mai 2010. aasta resolutsiooni vajaduse kohta ELi Lõuna-Kaukaasia strateegia järele¹¹, 23. oktoobri 2013. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika kohta¹², 18. septembri 2014. aasta resolutsiooni olukorra kohta Ukrainas ning ELi ja Venemaa suhete hetkeseisu kohta¹³, 15. jaanuari 2015. aasta resolutsiooni olukorra kohta Ukrainas¹⁴, 15. aprilli 2015. aasta resolutsiooni Armeenia genotsiidi 100. aastapäeva kohta¹⁵, 9. juuli 2015. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika läbivaatamise kohta¹⁶, 21. jaanuari 2016. aasta resolutsiooni assotsieerimislepingute / põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduspiirkondade kohta Gruusia, Moldova ja Ukrainaga¹⁷, 23. novembri 2016. aasta resolutsiooni ELi strateegilise kommunikatsiooni kohta vastusammuna tema vastu suunatud kolmandate osapoolte propagandale¹⁸, 13. detsembri 2016. aasta resolutsiooni naiste õiguste kohta idapartnerluse riikides¹⁹, 16. märtsi 2017. aasta resolutsiooni Ukraina poliitvangide

⁸ ELT L 289, 31.10.2013, lk 2.

⁹ ELT L 128, 30.4.2014, lk 49.

¹⁰ 12363/19 VISA 191 COEST 210.

¹¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0193.

¹² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0446.

¹³ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2014)0025.

¹⁴ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0011.

¹⁵ ELT C 328, 6.9.2016, lk 2.

¹⁶ ELT C 265, 11.8.2017, lk 110.

¹⁷ ELT C 11, 12.1.2018, lk 82.

¹⁸ ELT C 224, 27.6.2018, lk 58.

¹⁹ ELT C 238, 6.7.2018, lk 42.

kohta Venemaal ja olukorra kohta Krimmis²⁰, 19. aprilli 2018. aasta resolutsiooni Valgevene kohta²¹, 14. juuni 2018. aasta resolutsiooni okupeeritud Gruusia alade kohta kümme aastat pärast Venemaa sissetungi²², 4. juuli 2018. aasta seadusandlikku resolutsiooni, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Armeenia Vabariigi vahelise ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu liidu nimel sõlmimise kohta²³, 4. oktoobri 2018. aasta resolutsiooni meediavabaduse halvenemise kohta Valgevenes ja eelkõige Harta 97 juhtumi kohta²⁴, 14. novembri 2018. aasta resolutsiooni ELi ja Moldova assotsieerimislepingu rakendamise kohta²⁵, 14. novembri 2018. aasta resolutsiooni ELi ja Gruusia assotsieerimislepingu rakendamise kohta²⁶ ning 12. detsembri 2018. aasta resolutsiooni ELi ja Ukraina assotsieerimislepingu rakendamise kohta²⁷,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Venemaa kohta, eelkõige seoses Venemaa tegevusega idapartnerluse riikide territooriumil, krimmitatarlaste õiguste rikkumisega, Gruusia territooriumi osalise okupeerimise ja sellega seotud uute piiride rajamisega ning ELi ja idapartnerluse riikide vastu suunatud vaenuliku propaganda ja desinformatsiooniga,
 - võttes arvesse oma 15. novembri 2017. aasta soovitusi nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele, mis käsitleb idapartnerlust 2017. aasta novembri tippkohtumise eel²⁸, samuti 4. juuli 2018. aasta soovitusi nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb ELi ja Aserbaidžaaani vahelise laiaulatusliku lepingu läbirääkimisi²⁹,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 118,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni kirja,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A9-0112/2020),
- A. arvestades, et lähitulevikus jääb EL Euroopas domineerivaks poliitiliseks ja majanduslikuks jõuks ning see tekitab kohustusi oma naabrite ees;
- B. arvestades, et ELi 2016. aasta juuni üldises välis- ja julgeolekupoliitika strateegias märgitakse, et ELi prioriteediks on vastupanuvõimeliste, hästi juhitud, jõukate ja samu eesmärke taotlevate naaberriikide toetamine;
- C. arvestades, et idapartnerlus on oma olemuselt kaasav, selle aluseks on Armeenia, Aserbaidžaaani, Gruusia, Moldova Vabariigi, Ukraina, Valgevene ja Euroopa Liidu ühised huvid ja arusaamad, ühine vastutus, diferentseerimine ja tingimuslikkus ning

²⁰ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0087.

²¹ ELT C 390, 18.11.2019, lk 100.

²² ELT C 28, 27.1.2020, lk 97.

²³ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0284.

²⁴ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0375.

²⁵ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0458.

²⁶ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0457.

²⁷ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0518.

²⁸ ELT C 356, 4.10.2018, lk 130.

²⁹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0294.

ühiselt võetud kohustus süvendada oma suhteid ning austada rahvusvahelise õiguse põhimõtteid ja põhiväärtusi, sealhulgas demokraatiat, inimõiguste ja põhivabaduste austamist, õigusriiki, kohtusüsteemi sõltumatust ja erapooletust, samuti turumajandust, kestlikku arengut ja head valitsemistava, eesmärgiga suurendada stabiilsust ja heaolu;

- D. arvestades, et ELi ja idapartnerluse riikide vaheline tihedam koostöö ei ole lineaarne protsess ning täiemahulist koostööd on võimalik saavutada ja säilitada ainult siis, kui põhiseadusliku ja seadusandliku protsessi käigus austatakse Euroopa põhiväärtusi ja põhimõtteid ning kui on tagatud võitlus korruptsiooni, organiseeritud kuritegevuse, rahapesu, oligarhiliate struktuuride ja onupojapoliitika vastu; rõhutab siiski, et tõsiste tagasilöögiuhtumite korral on võimalik koostöö ümber pöörata;
- E. arvestades, et teatavad idapartnerluse riigid on otsustanud püüelda tihedama poliitilise, inimestevahelise ja majandusliku integratsiooni poole ELiga vastavalt diferentseerimis põhimõttele ja oma tegevustulemustele ja püüdlustele ning on sõlminud ambitsioonikad assotsieerimislepingud, mis hõlmavad põhjalikke ja laiaulatuslikke vabakaubanduspiirkondi, samuti viisavabaduse ja ühiste lennunduspiirkondade lepinguid; lisaks kuulutasid nad ELi liikmesuse strateegiliseks eesmärgiks ning on juba tõestanud oma suutlikkust tagada idanaabruses suurem stabiilsus, julgeolek, jõukus ja vastupanuvõime; arvestades, et nende ühiskondades on üldsuse toetus Euroopa integratsioonile endiselt väga suur;
- F. arvestades, et teiste idapartnerluse riikide ELi-suunalised ambitsioonid on küllaltki erisugused; arvestades, et Armeenia osaleb Venemaa juhitava majandusliku (Euraasia Majandusliit) ja sõjalise (Kollektiivse Julgeoleku Lepingu Organisatsioon) piirkondliku integratsiooni struktuurides ning on sõlminud ELiga ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu; arvestades, et Aserbaidžaan peab alates 2017. aastast ELiga läbirääkimisi uue ulatusliku lepingu sõlmimiseks, millega asendatakse 1999. aasta partnerlus- ja koostööleping; arvestades, et Valgevene ei ole sõlminud ELiga lepingulisi suhteid, kuid hiljuti allkirjastati temaga viisalihtsustus- ja tagasivõtulepingud;
- G. arvestades, et idapartnerluse algusest saadik on poliitilised ja majandusreformid partnerriikides toimunud eri kiirusega, mis on tingitud nii sisemistest kui ka välistest teguritest, ning need reformid ei ole veel muutunud pöördumatuks;
- H. arvestades, et pikaajalise Euroopa väljavaate säilitamine idapartnerlusest huvitatud riikidele jaoks on piirkonna demokratsiseerimise ja edasiste reformide katalüsaator;
- I. arvestades, et on vaja ergutada kohandatud strateegiate väljatöötamist kõigi idapartnerluse riikidega, samuti edendada ambitsioonikamaid koostöö- ja integratsioonivorme, kui partnerriigid seda soovivad, ning toetada ja säilitada Euroopa integratsioonireformide rakendamise ambitsioonikat tempot;
- J. arvestades, et seda eesmärki on võimalik saavutada tingimusel, et õigusriigi põhimõtte järgimisel ja demokraatia tugevdamisel saavutatakse edu ning ulatuslikud reformid viiakse ellu õigeaegselt, autentselt, kestlikult ja tõhusalt ning paindlike ELi vahendite toel ja kooskõlas rahvusvaheliste kohustuste ja kohustustega, austades ka põhilisi inim- ja vähemuste õigusi;
- K. arvestades, et ehkki ELi ja assotsieerimislepingu allkirjastanud idapartnerluse riikide

kahepoolsete suhete saavutused ja ulatuslikum diferentseerimine on igati tervitatavad, on nüüd aeg anda neile riikidele selgemad suunised konkreetsete reformiprioriteetide, ühtlustamiskriteeriumide ja ELi integratsiooniprotsessi järgmiste sammude kohta;

- L. arvestades, et assotsieerimislepingute ning põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingute peamine eesmärk on luua vajalikud tingimused ELi ja huvitatud partnerriikide vahelise poliitilise ühtsuse ning edasise majandusliku integratsiooni kiiremaks saavutamiseks;
- M. arvestades, et lahendamata piirkondlikud konfliktid, väliskallaletung ja mõne riigi territooriumi jätkuv okupeerimine kahjustavad endiselt idapartnerluse riikide sõltumatust, suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust, mis kahjustab inimõiguste olukorda, takistab idapartnerlusest saadava kasu, selle stabiilsuse ja kasvu edendamist ning seab ohtu ELi tegevuse, ohustades seega kogu idapartnerluse projekti; arvestades, et enamikus neist konfliktidest on Venemaal aktiivne ründaja roll oma hübriidsõja, ebaseadusliku okupatsiooni ja annekteerimispoliitika, küberrünnakute, propaganda ja väärinfo kaudu, mis ohustavad Euroopa julgeolekut tervikuna;
- N. arvestades, et Euroopa jõukus ja julgeolek on tihedalt seotud meie naaberriikide ja eriti idapartnerluse riikide olukorraga; arvestades, et idapartnerlus järgib heanaaberlike suhete ja piirkondliku koostöö ühiseid eesmärke ning läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika peaks edendama ja tugevdama suutlikkust lahendada kahepoolseid vaidlusi ja püüda saavutada idanaabruse ühiskondade vahelist leppimist;
- O. arvestades, et Euroopa Parlament mõistab hukka idapartnerluse riikide suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse rikkumise, ei tunnista nende piiride sunniviisilist muutmist ega katset nende territooriume annekteerida ning on vastu jõu kasutamisele või jõuga ähvardamisele, jagades ELi kohustust toetada konfliktide rahumeelset lahendamist diplomaatiliste vahendite abil ning kooskõlas rahvusvahelise õiguse normide ja põhimõtetega, ÜRO põhikirja ja Helsingi lõppaktiga, eelkõige konfliktides, milles Venemaa on osaline;
- P. arvestades, et alates idapartnerluse loomisest on EL laiendanud ja säilitanud oma poliitilist, majanduslikku ja julgeolekualast kohalolekut idapartnerluse riikides, saavutades seeläbi suurema mõjuvõimu ja võimaluse edendada oma väärtusi ja põhimõtteid ning suurendades ELi ja idapartnerluse riikide omavahelist seotust;
- Q. arvestades, et idapartnerluse riigid võivad täita olulist rolli otsesel juurdepääsul Kesk-Aasiale ning usaldusväärsete Ida-Euroopa partneritena aidata kaasa ELi Kesk-Aasia strateegiale;
- R. arvestades, et idapartnerluse kaudu aitas EL käivitada struktuurireforme, sealhulgas institutsioonide ja juhtimisstruktuuride reforme, ning pani aluse põhjalikele sotsiaalmajanduslikele ja poliitilistele muutustele idanaabruses; arvestades, et idapartnerluse riikide lähendamisel ELi õigusraamistikule ning selle normidele, standarditele ja tavadele on tehtud edusamme;
- S. arvestades, et idapartnerluse otsese tagajärjena suurenes idapartnerluse riikide kodanikuühiskonna mõjuvõim ning see hakkas idapartnerluse riikide valitsustelt eeldama ja nõudma rohkem vastutust ja läbipaistvust, millest sai reformide peamine

sisemine liikumapanev jõud; arvestades, et edukad muutused idapartnerluse riikides, eelkõige kolmes assotsieerunud partnerriigis, võivad olla teistele riikidele positiivne eeskugu;

- T. arvestades, et sõltumatud prokurörid ja kohtunikud, vabad kohtud ja institutsioonid, tugev kodanikuühiskond ja sõltumatu meedia, kes kõik tegutsevad järelevalvajatena, on põhielemendid, mida EL peaks oma idanaabruses jätkuvalt aktiivselt toetama;
- U. arvestades, et tugevad ja vastupidavad institutsioonid, õigusriigi põhimõtte ülimuslikkus, kohtureformide rakendamine ning võitlus korrupsiooni ja rahapesu vastu on keskse tähtsusega õiglase, stabiilse ja usaldusväärse keskkonna loomisel, mis omakorda võib idapartnerluse riikides meelitada ligi ja säilitada pikaajalisi investeeringuid ja majanduskasvu;
- V. arvestades, et idapartnerluse kümnenda aastapäeva puhul rõhutas Euroopa Ülemkogu strateegilise partnerluse tähtsust idapartnerluse riikidega ning palus komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal esitada 2020. aasta juunis toimuva tippkohtumise jaoks ettepanekud pikema tähtajaga poliitikameetmeteks;
- W. arvestades, et Euroopa Parlament on võtnud kohustuse võtta vastu iga-aastased resolutsioonid assotsieerimislepingute / põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingute rakendamise kohta assotsieerunud riikides ning vähemalt kaks korda aastas esitatavad soovitused suhete kohta ülejäänud idapartnerluse riikidega, ja idapartnerluse poliitika kohta tervikuna;
1. soovitab nõukogul, komisjonil ja komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal:
- a) tunnistada, et idapartnerluse riigid on võtnud idapartnerluse algatuse suhtes üha suurema vastutuse ja isevastutuse;
- rõhutada, kui oluline on püüelda idapartnerluse raames jätkuvalt tõhusa koostöö, intensiivse dialoogi ja tiheda partnerluse poole, mida tugevdab idapartnerluse poliitika ümberkujundav mõju, mis toetab reforme, mis toovad idapartnerluse riikides kaasa positiivseid poliitilisi, sotsiaalseid, majanduslikke ja õiguslikke muutusi, võttes arvesse nende ELi-suunaliste ambitsioonide taset; tõsta esile assotsieerunud riikide püüdlusi luua ELiga üha tihedamad suhted; kinnitada idapartnerluse riikide suveräänsust õigust vabalt valida ELiga tehtava individuaalse koostöö või sellega integreerumise tase ning lükata tagasi mis tahes väline surve sellisele valikule;
- b) rõhutada, et ELi lepingu artikli 49 kohaselt võib iga Euroopa riik taotlema ELi liikmeks saamist, tingimusel et ta austab selliseid väärtusi nagu inimväärikus, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõigused, sealhulgas vähemuste hulka kuuluvate isikute õigused, nagu on osutatud ELi lepingu artiklis 2; tunnistada, et kuigi idapartnerluse raames ei ole ühinemist ette nähtud, võib idapartnerluse poliitika hõlbustada järkjärgulist integreerumist ELiga; olla seisukohal, et võimaliku ühinemisprotsessi jaoks peavad nii EL kui ka asjaomane idapartnerluse riik olema hästi ette valmistatud, võttes arvesse ELi

tulevast reformiprotsessi ja partnerriigi õigusaktide ühtlustamist ELi *acquis*'ga ning selle vastavust ELi liikmesuse kriteeriumidele; tagada, et esimese sammuna selles järkjärgulises integratsiooniprotsessis rakendatakse täies mahus ELi ja idapartnerluse riikide vahelisi kehtivaid lepinguid;

- c) kehtestada kiiresti strateegiline ja tulevikku suunatud visioon idapartnerluse poliitika järgmiseks aastakümneks pärast 2020. aastat, eesmärgiga tuua kasu eelkõige kodanikele, tugevdada vastupanuvõimet, edendada säästvat arengut, tagada pöördumatud saavutused ning süvendada ELi ja idapartnerluse koostöö- ja integratsiooniprotsessi, mis on ELi enda julgeoleku- ja majandushuvides;
- d) tagada, et 2020. aasta juuni tippkohtumise järeldused sisaldaksid selget strateegiat ja pikaajalist ühist visiooni idapartnerluse edasiseks kaasamiseks ja arendamiseks pärast 2020. aastat, tugevdatud ELi kohustusi ja poliitilisi stiimuleid ning idapartnerluse riikide lubadusi saavutada tulemusi omaette; julgustada ELi nõukogu tulevasi eesistujariike koostama kooskõlas Euroopa Parlamendi resolutsioonide ja soovitustega üksikasjalikud ja ambitsioonikad tegevuskavad koostöökas idapartnerluse riikidega, mis aitaks kujundada suhteid idapartnerluse riikidega vastastikku soovitud suunas eelseisvatel aastakümnetel;
- e) tunnistada, et idapartnerlus peaks jätkuvalt olema atraktiivne koostööraamistik, ning toetada seda protsessi kooskõlas põhimõttega „rohkema eest rohkem“, et hoida idapartnerluse riike reformiprotsessis ja teel ELi suunas;
- f) tõdeda, et idapartnerlus toimib mõlemal viisil, kuna idapartnerluse riikide kogemusi saab ELi ja selle liikmesriikide ning idapartnerluse riikide vastastikuse kasu nimel jagada;
- g) säilitada tasakaalustatud lähenemisviis idapartnerluse raames kohandatud diferentseerimise ning mitmepoolse raamistiku kaasavuse, sidususe ja järjepidevuse vahel, mis jääb kõigi idapartnerluse riikide jaoks võrdlusaluseks; vältida idapartnerluse lõhestamist sõltuvalt eri partnerriikide püüdlustest ELi suhtes; olla seisukohal, et ELi ja idapartnerluse riikide vahelise koostöö ulatuse ja põhjalikkuse määravad kindlaks osapoolte ambitsioonid ja reformide elluviimine;

tunnistada, et Gruusia, Moldova Vabariigi ja Ukrainaga sõlmitud assotsieerimislepingud / põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud on diferentseeritud lähenemisviisi tõestuseks ning peaksid viima kahepoolsete suhete veelgi tõhusamate vormide ja tegevuskavadeni, mis põhinevad põhimõttel „rohkema eest rohkem“;

- h) kaaluma kohandatud lähenemisviisi silmas pidades tõhustatud koostöö strateegia loomist kolme assotsieerunud riigi jaoks, mis võiks luua reformi- ja investeringute toetamise programmi sellistes valdkondades nagu suutlikkuse suurendamine, transport, taristu, ühenduvus, energeetika, õigus ja digitaalmajandus, mis võiks hiljem ette näha laiendamise ülejäänud idapartnerluse riikidele, tuginedes ELi reformikohustuste ja saavutatud edusammude individuaalsele hindamisele, pidades silmas vajadust säilitada idapartnerluse sidusus ja kooskõlas kaasavuse põhimõttega; see dialoog võiks

hõlmata struktureeritud kohtumisi assotsieerunud riikide juhtidega Euroopa Ülemkogu raames ning nende esindajate korrapärasest osalemist Euroopa Ülemkogu töörühmade ja komiteede kohtumistel;

- i) alustada protsessi, et luua ühine majandusruum, mis viiks integreerimiseni nelja vabadusega, mis hõlbustaks idapartnerluse riikide sügavamalt majanduslikku integratsiooni ja lähenemist ELi poliitikale ning süvendaks majanduskoostööd idapartnerluse riikide endi vahel, võttes eeskujuks Lääne-Balkani riikidega saavutatu;
- j) võtta täiendavaid meetmeid idapartnerluse riikide tihedamaks integreerimiseks ja edasiseks valdkondlikuks koostööks ELiga ning nende osalemiseks valitud ELi ametites, investeerimisraamistiku platvormidel ning ELi-sisestes programmides ja algatustes, täielikus kooskõlas olemasolevate tingimustega ja vastavalt ELi stiimulipõhisele lähenemisviisile, et saavutada põhimõtte „rohkema eest rohkem“ vaimus täiendav lähenemine ning võttes arvesse parimaid reformide toetamise tavaid;
- k) anda idapartnerluse riikidele suuremat finantsabi ja seada sellele tingimusi, sealhulgas seoses käimasolevate seadusandlike läbirääkimistega välisrahastamisvahendite üle ajavahemikuks 2021–2027; selline abi peaks olema kohandatud delegeeritud õigusaktide abil üksikute idapartnerluse riikide erivajadustele Euroopa Parlamendi juhtimisel ja seda tuleks kasutada idapartnerluse programmi meetmete elluviimiseks; tunnistada, et ELi finantsabi on ka investering tulevikuks, kuna see toetab reforme, mis suurendavad idapartnerluse riikide majanduslikku ja sotsiaalset stabiilsust, ning loob aluse edukaks tulevaseks koostööks;
- l) tunnistada vajadust täiendava poliitilise, haldus- ja rahalise toetuse raamistiku järele kolme assotsieerunud riigi jaoks üldise idapartnerluse raames, tuginedes individuaalsetele lähenemisviisidele, mis käsitleksid nende konkreetseid struktuurireforme, moderniseerimist ja institutsioonide väljaarendamise vajadusi; märkida, et juurdepääs ELi rahastamisele peaks olema seotud reformikohustustega ja sisaldama ambitsioonikaid sihttasemeid;
- m) tähtsustada demokraatia ja õigusriigi põhimõtte „rohkema eest rohkem“ vajalikkust, võttes arvesse hiljutisi arenguid nii ELis kui ka idapartnerluse riikides, ning tagada, et toimivad ja vastupidavad demokraatlikud institutsioonid, õigusriigi põhimõtte, hea valitsemistava, korrupsiooni ja onupojapoliitika vastane võitlus, meediavabadus ja inimõiguste austamine on jätkuvalt peamised kriteeriumid ja tingimused tihedama poliitilise partnerluse ja finantsabi andmiseks;
- n) viia korrapäraselt läbi ELi toetusprogrammide mõju hindamisi, et suurendada nende tõhusust ja kohaldada õigeaegseid kohandusi; reageerida kiiremini õigusriigi ja demokraatliku vastutuse halvenemisele idapartnerluse riikides ning kohaldada arukaid tingimusi, sealhulgas sidudes makromajandusliku finantsabi andmise demokratiseerimise ja reformidega, et vältida partnerriikide valitsuste edasist tagasilangust; luua tingimused, mis võimaldavad juhul, kui

keskasutused ei täida võetud kohustusi, suunata abi konkreetses idapartnerluse partnerriigis keskasutustelt kohalikele ametiasutustele või kodanikuühiskonna osalejatele;

- o) suurendada ELi välisrahastamisvahendite kohaldamisel Euroopa Parlamendi rolli programmide kontrollimises ja järelevalves delegeeritud õigusaktide abil;
- p) tõhustada parlamentaarset diplomaatiat ja vaadata läbi Euronesti toimimine, et saavutada selle täielik potentsiaal;

Struktureeritud dialoog, riigi ülesehitamine ja demokraatlik vastutus

- q) partnerluse kaasavat olemust säilitades ja koostööd kõigi idapartnerluse riikidega jätkates tunnustada arenenud idapartnerluse riikide, eelkõige põhjalikke ja laiaulatuslikke vabakaubanduslepinguid hõlmavatele assotsieerimislepingutele alla kirjutanud riikide assotsieerunud partneri staatust ning luua rohkem võimalusi nendega tõhustatud poliitilise dialoogi pidamiseks, et edendada edasist majanduslikku integratsiooni ja õigusaktide ühtlustamist; näiteks kaasata assotsieerunud riigid vaatlejatena ELi toimimise lepingu artikli 291 ja määruse (EL) nr 182/2011 kohaselt loodud komiteede menetlustesse, et näidata ELi pühendumust edasisele integratsioonile ning tugevdada riikide reformide suunitlust ja haldusalast oskusteavet;
- r) osaleda suuremas ulatuses riigi ülesehitamises ning institutsioonide ja nende vastutuse tugevdamises, tehes Ukraina toetusrühma kasutada olevate vahenditega sarnased vahendid kättesaadavaks kõigile idapartnerluse riikidele, seades prioriteediks assotsieerunud partnerid; laiendada olemasolevaid ja uusi ELi vahendeid õigusriigi ja hea valitsemistava valdkonnas, eelkõige ELi õigusemõistmise tulemustabelit ja õigusriigi mehhanismi, et jälgida ja hinnata assotsieerunud partnerite edusamme; anda reformide jaoks tõhusaid suuniseid ja sihttasemeid, sealhulgas võttes vastu tegevuskavad assotsieerimise kohustuste täpsustamiseks; töötada välja üksikasjalikud töödokumendid koos selge metoodika ja võrdleva perspektiiviga, võttes eeskujuks viisanõude kaotamise tegevuskava ja ühinemisprotsessi praktika, et täiendada praeguseid eduaruandeid ja assotsieerimiskavasid;
- s) kaasata idapartnerluse riikide reformide hindamisprotsessi mitmeid sidusrühmi hõlmav järelevalve ja, järgides Ukrainas juba väljakujunenud tava, teha see idapartnerluse riikide valitsustele kohustuslikuks; tagada, et komisjon ja Euroopa välisteenistus jätkavad kolme assotsieerunud partneri edusammude kohta assotsieerimislepingute rakendamise aastaaruannete esitamist, ning kohaldada ühtset hindamismetoodikat, eriti kui analüüsitakse reforme samades valdkondades ja sektorites; koostada korrapäraselt, vähemalt kahe aasta järel, aruandeid suhete kohta mitteassotsieerunud idapartnerluse riikidega; esitada rakendamisaruande liidu ja idapartnerluse riikide vaheliste kaubandus- ja assotsieerimislepingute kohta, keskendudes idapartnerluse riikide ühiskondade sotsiaalsele, keskkonnaalasele ja majanduslikule arengule, sealhulgas Pariisi kokkuleppe raames;
- t) tunnustada, et tugevatel, sõltumatutel ja tõhusatel kesk- ja kohaliku tasandi

institutsioonidel on võtmeroll demokraatliku vastutuse tagamisel, oligarhia kõrvaldamisel ning korrupsiooni ja riigi kaaperdamise vastases võitluses; paluda seetõttu idapartnerluse riikidel uuendada oma kohustust viia ellu ulatuslikud kohtu- ja avaliku halduse reformid, mille eesmärk on tagada kohtunike ja riigiteenistujate sõltumatus, pädevus ja tulemuspõhine värbamine, ning seada prioriteediks korrupsioonivastane võitlus, muu hulgas vähendades korrupsioonivõimalusi suurema läbipaistvuse, vastutuse ja seaduskuuleka käitumise edendamise kaudu kogu elanikkonna hulgas, tugevdades õigusriiki ja edendades head valitsemistava; tunnustada, et ilma eespool nimetatud eesmärke saavutamata on praktiliselt võimatu saavutada kestlikku majanduskasvu, hoogustada majandustegevust ja -arengut, vähendada vaesust, suurendada välismaiseid otseinvesteeringuid ning parandada ühiskonna usaldust ja poliitilist stabiilsust;

- u) laiendada õigus- ja majandusreforme, edastades mestimisprojektide kaudu ELi liikmesriikide kogemusi ja eelkõige laiendades mestimisprogrammi kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele;
- v) arendada assotsieerunud idapartnerluse riikides välja Euroopa kvaliteetne avalik haldus, luues töövarju kavad, et pakkuda idapartnerluse riikide riigiteenistujatele ELi institutsioonide ja liikmesriikide konkreetsete valdkondade asjaomastes teenistustes ajutist praktikat;
- w) ergutada poliitiliste sihtasutuste tööd idapartnerluse riikide järgmise põlvkonna poliitiliste liidrite toetamisel;
- x) tunnustada assotsieerunud riikide valitsuste algatusi nende vastastikuse koostöö ja ühise seisukoha tugevdamiseks idapartnerluse raames ning ergutada nende laienemist mitut valdkonda hõlmavale tasandile, eelkõige energeetika, transpordi, digitaalküsimuste, küberturvalisuse, keskkonnakaitse, meremajanduse, piirikontrolli, tollikoostöö, kaubanduse hõlbustamise ning justiits- ja siseküsimuste valdkonnas; samasugust lähenemisviisi tuleks kasutada kõigi idapartnerluse riikidega eri valdkondades tehtava koostöö puhul;
- y) edendada piirkonnasisest kaubandust idapartnerluse riikide vahel, kuna tihedam kaubandus mitme partneriga aitab suurendada riikide ja nende majanduse vastupanuvõimet; ergutada idapartnerluse riikide suuremat kaasamist ELi makropiirkondlike strateegiate elluviimisse ning tõhusat piirkondadevahelist ja piiriülest koostööd käsitlevat dialoogi, et suurendada partnerite riiklikku ja piirkondlikku suutlikkust ning edendada nende sotsiaalset ja majanduslikku arengut;
- z) edendada valimisreforme, et tagada vabad, õiglased, konkurentsivõimelised ja läbipaistvad valimised ning soodustada eelkõige valimisseaduste ja erakondade rahastamise seadusandlike muudatuste vastuvõtmisel valimisprotsesside täielikku vastavust rahvusvahelistele standarditele, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) soovitudele ning Veneetsia komisjoni

arvamustele; nõuda idapartnerluse riikidelt tungivalt, et nad tagaksid ametis oleva valitsusega eriarvamusel olevate poliitiliste jõudude mitteahistamise, seda nii õiguslikult, füüsiliselt kui ka institutsionaalselt, ning kaitseks sõna-, ühinemis- ja kogunemisvabadust, sealhulgas rahumeelse meelevaldamise õigust; tunnustada idapartnerluse riike, kes on kokku leppinud demokratiseerivate poliitiliste reformide rakendamises ja toetavad valimiste õigusraamistiku tugevdamist kaasavate poliitiliste dialoogide kaudu;

- aa) tagada, et oma valimisi käsitlevate õigusaktide muutmise käigus loovad idapartnerluse riigid võrdsed võimalused kõigi etniliste ja rahvusvähemuste esindamiseks;
- ab) tagada korrapärase Euroopa valimisvaatlusmissioonide läbiviimise idapartnerluse riikides, et toetada institutsioonide, valimisprotsesside ja demokraatliku vastutuse tugevdamist;
- ac) aidata ennetada kolmandate isikute sekkumist idapartnerluse riikide poliitilistesse, valimis- ja muudesse demokraatlikesse protsessidesse, olenemata sellest, kas nende eesmärk on kallutada valimisi eelistatud kandidaadi või erakonna suunas või õõnestada usaldust demokraatliku süsteemi vastu, eelkõige väärinfo, ebaseadusliku poliitilise rahastamise, poliitiliste ja meediategelaste küberründamise või muude ebaseaduslike vahendite abil;
- ad) võtta vastu ELi inimõiguste rikkumise eest karistamise mehhanism ehk ELi „Magnitski akt“, mida kohaldatakse isikute või üksuste suhtes, kes rikuvad inimõigusi või põhivabadusi, eelkõige kodanikuühiskonna või opositsiooni aktivistide ja ajakirjanike vahistamise, röövimise ja peksmise ning rahumeelsete meelevalduste vägivaldse mahasurumise teel, samuti nende isikute või üksuste suhtes, kes on seotud kõrgetasemeliste korruptsioonijuhtumitega idapartnerluse riikides;

Valdkondlik koostöö ühise majandusruumi loomiseks

- ae) ergutada põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingute järjekindlat ja tulemuslikku rakendamist, et järk-järgult luua tingimused ELi ühtse turu avamiseks; kaaluda spetsiaalse õigusaktide ühtlustamise vahendi loomist, mille eesmärk on aidata assotsieerunud idapartneritel ühtlustada oma õigusakte ELi õigustikuga ja aidata kaasa selle rakendamiseks tehtavatele jõupingutustele; mõõnda, et põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingute rakendamine on andnud palju positiivseid tulemusi, kuid veel on lahendamata küsimusi, millele tuleb piisavalt tähelepanu pöörata;
- af) teadmiseks võtta, kui oluline on süvendada majanduskoostööd ja turuintegratsiooni Ida-Euroopa partneritega ELi ühtse turu järkjärgulise avamise kaudu, mis hõlmab põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingute täielikku rakendamist ning õiguslike, majanduslike ja tehniliste standardite järgimist ja ühise majandusruumi loomist;
- ag) seada eesmärgiks uurida abikõlblike ja huvitatud idapartnerluse riikide koostöö- ja integreerumisvalmidust ning tagada nende koostöö ja järkjärguline

diferentseeritud sektoriviisiline integreerimine muu hulgas energialiidu, transpordiühenduse ja digitaalse ühtsel turuga; keskenduda telekommunikatsioonile ja seada prioriteediks ELi ja idapartnerluse riikide vahelise ning idapartnerluse sisese rändlustasudeta korra loomine niipea kui võimalik; luua usaldusteenused, sealhulgas kübersuutlikkus, et kaitsta elutähtsat taristut ja isikuandmeid, ning saavutada tolli-, pangandus- ja finantsteenuste valdkonnas tihedam koostöö, mis aitaks idapartnerluse riikidel võidelda rahapesu vastu ja tugevdada finantsjärelevalvet ning viiks võimaluse korral ühtse euromaksete piirkonna (SEPA) laienemiseni idapartnerluse riikidesse;

- ah) võtta kasutusele sellised vahendid nagu õiguslik seire ja valdkondlikud tegevuskavad, et teha kindlaks idapartnerluse riikide valmisolek järgida ELi õigustikku ja kinnitada oma valmisolekut diferentseeritud valdkondlikuks integratsiooniks;
- ai) edendada nii äriliste kui ka avalike e-teenuste, e-majanduse ning mitmesuguste kaugtöö võimaluste arendamist, et tugevdada vastupanuvõimet kriisidele, näiteks pandeemiatele;
- aj) tagada idapartnerluse riikide tugev osalemine ja panus kliimamuutuste vastases võitluses, sealhulgas uues Euroopa rohelises kokkuleppes osalemise teel, ning tagades, et põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud ei ole vastuolus rohelise kokkuleppe kliimaeesmärkide ja -algatustega; see osalemine peaks toimuma ELi investeerimistoetuse abil, kaasa arvatud Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga ning Euroopa Investeerimispannga toetus, tingimusel, et usaldusväärset hinnatakse keskkonnamõju ja mõju kohalikele kogukondadele ning pööratakse eriti tähelepanu sektoritele, mida selline mõju võib puudutada ja mis võivad vajada lisatoetust;
- ak) hoolitseda selle eest, et oleksid ette nähtud piisavad meetmed ja rahalised vahendid reoveekäitluse parandamiseks kooskõlas partnerriikide vastuvõtuvõimega, samuti energiatõhususe ja taastuvenergiallikate kasutamise parandamiseks idapartnerluse riikides; tunnustada Aserbaidžhani tähtsat rolli energiavarustuse mitmekesistamisel ELi suunas, samuti Ukraina edu gaasi ülekandesüsteemi eraldamisel, ning toetada energiasõltumatust ja energiavarustuse mitmekesistamise püüdlusi teistes idapartnerluse riikides; ergutada idapartnerluse riike lõpule viima energiasektori reforme kooskõlas Euroopa Liidu õigusega, sealhulgas keskkonna- ja ohutuspoliitikaga;
- al) jätkuvalt toetada idapartnerluse riikide tahkete jäätmete käitlussüsteemi ajakohastamist vastavalt ELi standarditele, kehtestades ringlussevõtu sihtarvud ja ringlussevõtu süsteemid sihtarvude saavutamiseks; lahendada probleemid, mida põhjustab vananenud ja loata tahkete jäätmete hoidlate kahjulik keskkonna- ja tervisemõju; määrata kindlaks rahastamisvahendid, et toetada jäätmekäitlusprojektide rahastamist ELi ja riiklike/kohalike fondide poolt;
- am) tagada, et idapartnerluse riikide olemasolevad ja uued tuumarajatised vastaksid

kõrgeimatele keskkonna- ja tuumaohutuse standarditele kooskõlas rahvusvaheliste konventsioonidega; tagada, et ohtlikud energiaprojektid, nagu Ostrovetsi tuumajaam, ei kuuluks Euroopa elektrivõrku;

- an) võtta vastu terviklik taristu rajamise kava, mis hõlmab ka piiriületuspunkte, ja toetada soovituslikus TEN-T investeringute tegevuskavas ja muudes investeringute tegevuskavades kindlaks määratud prioriteetsete projektide rakendamist, et parandada transpordi, energia- ja digiühenduvust ELi ja idapartnerluse riikide vahel ning idapartnerluse riikide endi vahel, ühtlasi tagades rakendamisprotsessi ajal keskkonnasäästlikkuse; soodustada õigusnormide lähendamist transpordisektoris;
- ao) kutsuda idapartnerluse riike tungivalt üles koostöös komisjoniga täielikult kasutama võimalusi, mida pakub üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) investeringute tegevuskava; rõhutada vajadust paremini kasutada Musta mere ühenduvusvõimalusi ja toetada taristuprojekte, mis on äärmiselt olulised ühenduvuse suurendamiseks selle piirkonnaga ja Kesk-Aasiaga; sellega seoses tunnistada idapartnerluse riikide strateegilist geograafilist asukohta, mis teeb neist Euroopa Liidu ning Aasia ja laiema naabruskonna ühenduslüli ja mis võiks suurendada ELi välispoliitiliste sidemete väärtust;
- ap) rakendada ELi ulatuslikku Kesk-Aasia strateegiat, kaasates aktiivselt idapartnerluse riike kui usaldusväärseid partnereid, kellel on sellele piirkonnale otsene juurdepääs;
- aq) tagada, et mitmeaastase finantsraamistikuga kindlustatakse ELi rahaline toetus idapartnerluse riikide taristu- ja investeerimisprojektidele, suurendades sellega nende vastupanuvõimet küberohtudele ning täiustades ja ajakohastades haridust; võtta aktiivseid meetmeid, et parandada idapartnerluse riikide suutlikkust abi ära kasutada; rakendada Lääne-Balkani investeerimisraamistiku kogemusi, et tõmmata ligi ja koordineerida finants- ja tehnilist abi ning suurendada taristuprojektide tõhusust;
- ar) seada prioriteediks vajadus kestlike ja usaldusväärsete investeringute järele idapartnerluse riikides, töötades välja pikaajalise strateegia, mis keskenduks mitte ainult stabiliseerimisele, vaid ka demokratiseerimisele;
- as) laiendada teistele assotsieerunud partneritele lähenemisviisi, mida EL rakendab Ukraina puhul, et toetada Ukraina majanduse elavdamist, kasutades selleks muu hulgas kohandatud ja paindlikku makromajanduslikku finantsabi ja vahendeid, samuti kaasates rahvusvahelisi finantsasutusi ja rahastajaid ja koordineerides nende tegevust ning parandades välismaiste otseinvesteringute keskkonda, võttes täielikult arvesse sotsiaalseid, töö- ja keskkonnaõigusi; muuta ELi välismaiste otseinvesteringute edendamine idapartnerluse poliitika üheks peamiseks aspektiks ja töötada sel eesmärgil välja tegevuskava ettevõtluskeskkonna jätkuvaks parandamiseks ja õiguskindluse tagamiseks;
- at) toetada idapartnerluse riikide majanduse suuremat mitmekesistamist ja

konkurentsivõime suurendamist, tõhustades toetust VKEdele ning monopolide ja oligarhia vähendamist ja privatiseerimist, tugevdades ja laiendades EU4Business taoliste programmide kohaldamisala, geograafilist ulatust ja asjakohasust vastavalt abisaajate vajadustele; eelkõige anda VKEdele laenu kohalikus väeringus, töötada välja uusi algatusi, mille eesmärk on tõmmata piirkonda riskikapitali, ning pidevalt toetada ekspordile suunatud tööstusharude arengut;

- au) vähendada idapartnerluse riikide maa- ja linnapiirkondade erinevusi, pakkudes tõhusaid rahalisi ja tehnilisi stiimuleid mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (MVKEde), väikepõllumajandustootjatele ja pereettevõtetele maal ja linnalähedastes piirkondades ning parandades inimeste ühenduvust ja taristut linnade ja maapiirkondade vahel, et suurendada sotsiaalset ühtekuuluvust;

Inimkapitali suurendamine

- av) toetada suuremat tööjõu liikuvust ELi ja idapartnerluse riikide vahel, samuti idapartnerluse riikide endi vahel, pannes tugevalt rõhku selle protsessi seaduslikkusele ja kestlikkusele, võimaldades oskuste ja kogemuste vahetamist ning vältides ajude äravoolu ja kohalikku tööjõupuudust; tunnustada sellega seoses viisavaba režiimi edukat rakendamist kolme assotsieerunud riigiga;
- aw) võtta arvesse raskusi, mida põhjustab ajude äravool idapartnerluse riikidest, ning leevendada seda probleemi, edendades kvaliteetset ja kaasavat haridust, kutsekoolitust ja muid koolitusprogramme ning luues töövõimalusi, et pakkuda noortele ja peredele sotsiaal-majanduslikke võimalusi nende kohalikes kogukondades;
- ax) toime tulla rahvaarvu vähenemise ja rände raskete tagajärgedega idapartnerluse riikides, kaasates nad Euroopa rände tegevuskavasse;
- ay) toetada ja asuda rakendama riigipõhiseid töötuse ning sotsiaalse ja piirkondliku ebavõrdsuse vastaseid tegevuskavu; investeerida noortes, edendada ettevõtlust ning luua uusi programme ja stiimuleid noorte spetsialistide tagasipöördumiseks idapartnerluse riikide tööturule;
- az) ergutada idapartnerluse riike ulatuslikele tööhõivepoliitika reformidele, et parandada töötingimusi ja töötajate õigusi; töötada välja deklareerimata töö vastase võitluse tegevuskava, toetada täieõiguslike ametiühingute loomist ning nõuda ILO põhikonventsioonide ülevõtmist riigi õigusesse ja nende rakendamist;
- ba) püüda kõrvaldada puudujääke sotsiaalpoliitika ja töötajate õigustega seotud kohustuste täitmisel ning kaitsta ELi tööturгу sotsiaalse dumpingu eest; kontrollida mitte ainult ELi direktiivide ja normide ülevõtmist riigi õigusesse, vaid ka nende tegelikku rakendamist: luua koos idapartnerluse riikidega ning ametiühingute ja kodanikuühiskonna organisatsioonide osalusel töötajate põhiõiguste järelevalvesüsteem; kasutada makromajandusliku finantsabi väljamakseid finantsvõimenduse või tingimuslikkusena, et sundida riike

töötingimusi parandama;

- bb) toetada reformivalmitte idapartnerluse riikide haridusreforme, mis on nende tuleviku jaoks väga tähtsad, püüda kõrvaldada puudujääke haridussüsteemi reformi ja tööturu nõudluse vahel ning edendada muude meetmete hulgas kutseõpet; tunnistada piiriülese liikuvuse tähtsust inimestevaheliste kontaktide tugevdamisel, suurendada Erasmus+ ja „Loov Euroopa“ taoliste haridus-, kutseoskuste edendamise ja vahetusprogrammide rahastamist ning idapartnerluse riikide osalemist neis ja suurendada idapartnerluse riikide suutlikkust osaleda programmis „Euroopa horisont“;
- bc) suurendada akadeemilist ja hariduslikku koostööd ELi ja idapartnerluse riikide vahel, kaasa arvatud idapartnerluse sisekoostöö, järgmiselt: (i) käivitada piirkondlik programm, mis toetab piirkonna akadeemilisi ja teadustöö tippkeskusi; (ii) luua Ukrainas idapartnerluse ülikool; (iii) luua spetsialiseeritud ülikoolides sihipärased idapartnerluse programmid ja elektrooniline haridusplatvorm e-kursuste korraldamiseks, mille kesksed teemad on Euroopa väärtused ja õigusriigi põhimõtte, hea valitsemistava, avalik haldus ja korruptsiooni kaotamine idapartnerluse riikides, ja (iv) luua koht idapartnerluse riikide ametnike ühiseks koolitamiseks, sealhulgas kohalike ja piirkondlike ametiasutuste tasandil;
- bd) käivitada katseprojekt eesmärgiga luua idapartnerluse avatud teadus- ja innovatsioonikeskus, mis kujutab endast igas idapartnerluse riikides asuvate temaatiliste pädevuskeskuste võrgustikku, mille siht on pakkuda teadusuuringute ja innovatsiooni alast tuge ja teenuseid;
- be) tagada, et kõik ELi toetusprogrammid hõlmaksid järjekindlat soolise võrdsõulisuse ja inimõiguste mõõdet ning oleksid suunatud kõige ebasoodsamas olukorras ja kõige haavatavamatele ühiskonnarühmadele, kaasa arvatud etnilised ja muud vähemused, näiteks romad, samuti pagulased ja vägivaldsete konfliktide tõttu kannatavatest piirkondadest pärit riigisiseseid põgenikud; tõhustada algatusi, millega püütakse suurendada nende rühmade poliitilist ja sotsiaal-majanduslikku mõjuvõimu ning parandada nende jaoks hariduse, tervishoiu ja inimväärsede eluasemete kättesaadavust;
- bf) tagada, et ELi abi ja programmid jõuaksid kohalikule tasandile, sealhulgas partnerriikide kaugematesse osadesse, eelkõige maapiirkondadesse, et võimaldada neil teoks teha positiivseid muutusi oma kogukondades, eriti neis, mis on vastuvõtlikumad postsovetlikele meeleoludele ja Venemaa manipulatsioonidele;
- bg) nõuda tungivalt kõigi LGBTI-inimeste diskrimineerimise keelustamist, et nad oleksid diskrimineerimise eest seadusega kaitstud, ning et nende vastu suunatud kuritarvituste, vihakõne ja füüsilise vägivalla kasutamise eest esitataks süüdistus; tunnustada neid assotsieerunud idapartnerluse riike, kes on oma õigusraamistiku selliselt vastavusse viinud;
- bh) toetada usu-, arvamus- ja sõnavabadust ning kõigi kodanike õigust saada emakeelset teavet, taunida ja tõrjuda vihakõnet ja etnilisel päritolul või keelel

põhinevat diskrimineerimist, samuti libauudiseid ja valeteavet etniliste ja rahvusvähemuste kohta;

- bi) tagada usu- ja veendumusvabadus kui põhiõigus, kaitstes ja edendades kõigi piirkonnas esindatud uskude õigusi täieliku ja võrdse kodakondsuse põhimõttel;
- bj) tugevdada dialoogi ja koostööd kirikute ning usukogukondade ja -organisatsioonidega sellistes valdkondades nagu rahu kindlustamine ja leppimine, mis suurendab usaldust õiglase ja vaba ühiskonna vastu, samuti hariduse, tervishoiu ja põhiliste sotsiaalteenuste vastu;

Julgeolek, stabiilsus, territoriaalne terviklikkus ja konfliktide lahendamine

- bk) tunnistada, et poliitiliste, kultuuriliste ja majanduslike investeeringutega idapartnerluse riikidesse investeerib Euroopa Liit ka piirkonna julgeolekusse ja stabiilsusse;
- bl) tunnistada ELi ja idapartnerluse riikide suurenenud vastastikust julgeolekusõltuvust, samuti julgeoleku, stabiilsuse ja rahu tähtsust idapartnerluse riikide tulevaseks arenguks, arvestades, et viimastel aastatel on nad kujunenud selliste kolmandate riikide huvide ja ambitsioonide objektiks nagu Hiina ja Türgi või mõned Pärsia lahe riigid, kes ei jaga tingimata ELi huvisid ja väärtusi; seetõttu suurendada ELi ja idapartnerluse riikide julgeoleku- ja kaitsekoostööd, pöörates eriti tähelepanu piirkondlike konfliktide rahumeelsele lahendamisele ning uut tüüpi probleemide ennetamisele ja lahendamisele, nagu hübriidohud, küberrünnakud, sealhulgas kübersekkumine valimistesse, väärinfo- ja propagandakampaaniad ja kolmandate osaliste sekkumine poliitilistesse, valimis- ja muudesse demokraatlikesse protsessidesse; tugevdada koostööd idapartnerluse riikidega ja nende toetamist, et tagada nende suurem vastupanuvõime korruptsioonile, rahapesule, terrorismile ja organiseeritud kuritegevusele üldiselt, ning rõhutada üksikisikute, kogukondade ja riigiasutuste vastupanuvõime tugevdamise vajalikkust;
- bm) kordab, et EL on kohustunud toetama kõigi idapartnerluse riikide suveräänsust, territoriaalset terviklikkust ja poliitilist sõltumatust nende rahvusvaheliselt tunnustatud piirides ning toetama nende jõupingutusi nende põhimõtete täielikuks teostamiseks; rõhutada sellega seoses liikmesriikide ühtsuse ja solidaarsuse tähtsust;
- bn) mõista teravalt hukka rahvusvahelise õiguse aluspõhimõtete ja normide jätkuv rikkumine idapartnerluse piirkonnas, eelkõige mitme idapartnerluse riigi alade destabiliseerimine, sissetung sinna, nende okupeerimine ja annekteerimine Venemaa Föderatsiooni poolt ning Venemaa keeldumine rahvusvaheliste tribunalide ja kohtute otsuste täitmisest; luua ELi liikmesriikide seas Venemaa suhtes kooskõlastatud poliitika, eelkõige idapartnerluse riike puudutavates küsimustes;
- bo) nõuda võõrvägede viivitamatut väljaviimist kõigilt okupeeritud aladelt ja lõppu

sõjalisele vaenutegevusele, mis nõuab asjatult ohvreid nii tsiviilisikute kui ka sõdurite seas ja takistab sotsiaal-majanduslikku arengut, ning võimaldada sadadel tuhandetel riigisisestel põgenikel oma kodukanti naasta;

- bp) kujundada ELile, keda esindab komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, aktiivsem roll käimasolevate konfliktide rahumeelsel lahendamisel ja tulevaste konfliktide ennetamisel liidu idanaabruses, võttes teadmiseks kokku lepitud läbirääkimisvormid ja - protsessid, nagu Genfi rahvusvahelised kõnelused, OSCE Minski rühm, Normandia nelik ja „5+2“-läbirääkimised; nimetada ametisse ELi erisaadik Krimmis ja Donbassi piirkonnas;
- bq) jätkata konfliktilahendamist soodustava keskkonna edendamist ja toetada tegevust, mis suurendab konfliktist lõhestatud kogukondade usaldust ja inimestevahelisi kontakte; eelistada ja suurendada ennetava rahukindlustamise, sealhulgas ennetava diplomaatia, samuti eelhoiatus- ja ennetustegevuse mehhanismide rahastamist,
- br) kinnitada veel kord toetust OSCE Minski rühma kaasesimeeste pingutustele Mägi-Karabahhi konflikti lahendamisel ja nende 2009. aasta aluspõhimõtetele, sihiga saavutada lahendus, mis põhineb rahvusvahelise õiguse, ÜRO harta ja OSCE 1975. aasta Helsingi lõppakti normidel ja põhimõtetel; ergutada kõiki osalisi hoogustama dialoogi ja hoiduma teravast retoorikast, mis võiks lahenduse leidmise väljavaateid veelgi vähendada;
- bs) võtta meetmeid, et tagada järgmiste idapartnerluse piirkonnas toimuvate ELi missioonide tõhusus ja nende mandaadi täielik täitmine, sealhulgas missioonide tegevuse kooskõlastamine: ELi vaatlusmissioon Gruusias, ELi nõuandemissioon Ukrainas, ELi piirihaldamise abimissioon Moldovas ja Ukrainas ning Lõuna-Kaukaasiasse ja Gruusia kriisi jaoks nimetatud Euroopa Liidu eriesindaja tegevus;
- bt) võtta arvesse Ukraina valitsuse üleskutseid suurendada rahvusvahelisi rahuvalvejõude Ukraina ja Venemaa piiril ning Luganski ja Donetskis piirkonnas; niipea kui olukord võimaldab, tuleks Minski kokkuleppe täieliku rakendamise raames konfliktiosalistele välja pakkuda ELi juhitud ÜJKP missioon, mis abistaks selliste ülesannete täitmisel nagu demineerimine, kohalike valimiste ettevalmistamine ja humanitaarabiorganisatsioonidele vaba juurdepääsu tagamine;
- bu) toetada meresõiduvabadust ning seista kindlalt vastu Aasovi mere blokaadile ja Venemaa Föderatsiooni jätkuvale hiilivale anneksioonile Mustal merel;
- bv) tunnustada idapartnerluse riikide ainulaadset kogemuste ja oskuste pagasit; tunnustada idapartnerluse riikide panust ELi ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) missioonidesse, lahingugruppidesse ja operatsioonidesse; jätkata julgeolekusektori reformi toetamist; süvendada koostööd ELiga seotud kaitsepoliitika valdkonnas, sealhulgas osalust PESCOs, niipea kui kolmandate riikide osaluse küsimus on lahendatud;
- bw) tunnistada, et küberjulgeolek on üks valdkondi, kus EL ja idapartnerluse riigid

saavad teha tõhusamat koostööd ja EL saab kasu idapartnerriikide kogemustest hübriid- ja küberohtude tõrjumisel; alustada huvitatud idapartnerluse riikidega ametlikku küberdialoogi ja edendada nende riikide koostööplatvorme, et hübriidohtudele tulemuslikumalt vastu astuda ja tugevdada nende vastupanuvõimet, eelkõige pärast Venemaa Föderatsiooni ulatuslikku küberrünnakut Gruusia vastu 2019. aasta oktoobris;

- bx) mõista hukka kolmandate riikide mõju, mis õõnestab idapartnerluse riikide demokraatlikku korda, samuti valimiste mõjutamine, valeinfo levitamine ja sihipäraste väärteabekampaaniate korraldamine;
- by) tugevdada koostööd idapartnerluse riikide ühiskondliku ja institutsioonilise vastupidavuse tugevdamisel, keskendudes kindlamalt väärteabe, propaganda, manipuleerimise ja vaenuliku mõju tõrjumisele, mida rakendavad välised jõud, kelle siht on idapartnerluse riike eraldada ja destabiliseerida, nõrgestada nende poliitiliste protsesside ühtsust ja nende suhteid ELiga; aidata huvitatud idapartnerluse riike ELi tasandil toimivas tegevuses mainitud vaenutegevuse tõrjumiseks, muu hulgas rakendades häid tavasid ja lahendusi, nagu väärinfovastane tegevuskava ja väärinfot käsitlev ELi tegevusjuhend, ning kasutades Helsingis asuva Euroopa Hübriidohutõrje Oivakeskuse, Riias asuva NATO Strateegilise Kommunikatsiooni Oivakeskuse ja ELi idanaabruse strateegilise kommunikatsiooni tööühiku eksperditeadmisi;
- bz) edendada integreeritud piirihaldust ja koostööd ELi ja assotsieerunud riikide vahel ning õiguskaitselast koostööd;
- ca) tervitada ELi ja idapartnerluse riikide koostöö jätkamist, mille eesmärk on edendada rahvusvahelist stabiilsust ja julgeolekut kooskõlas ELi üldise strateegiaga, ning pakkuda välja uusi vabatahtliku julgeoleku- ja kaitsekoostöö vorme, lugedes seda lähituleviku tähtsaks valdkonnaks, kuna ELi eesmärk on järk-järgult luua Euroopa kaitsekoostöö liit;
- cb) edendada ELi liikmesriikide ja idapartnerluse riikide vahelist teadus- ja arendus- ning tööstuskoostööd relvastuse ja sõjatehnoloogia väljatöötamisel ja võimete arendamisel;
- cc) tunnustada, et ELi vähene kohalolek või tegevusetus oma idapartnerite suhtes tekitab teistele ülemaailmsetele osalejatele tegutsemisruumi; tihendada koostööd või luua samameelsete demokraatlike liitlaste ja rahvusvaheliste toimijate foorum, et leevendada kolmandate riikide negatiivset mõju idapartnerluse piirkonnas ja sellele vastukaalu avaldada;

Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ning kodanikuühiskond

- cd) tunnustada idapartnerluse kodanikuühiskonna osalejate ja organisatsioonide panust oma riigi ja kogu idapartnerluse piirkonna demokraatiseerimise ja reformimise protsessi ning nõuda, et idapartnerluse piirkonna valitsused suhtuksid neisse avatumalt ja kaasavamalt ja eelkõige kaasaksid neid

sisukamalt ja tulemuslikumalt poliitikakujundamise protsessidesse;

- ce) jätkata ulatuslikku dialoogi idapartnerluse riikide kodanikuühiskonna osalistega ja tõhustada ELi toetust demokraatliku suunitlusega kodanikuühiskonna organisatsioonidele, toetades nende tegevust ja turvalisust ning kaitstes nende töökeskkonda;
- cf) suurendada ELi jõupingutusi tugevamaks osalemiseks ja rohujuuretasandi algatuste toetamiseks piirkondades ja maakohtades, et arendada kodanikuühiskonna korralduslikku ja järelevalvesuutlikkust ning kohalikke demokraatlikke tavasid;
- cg) tugevdada kodanikuühiskonna suutlikkust jälgida reformide kulgu ja tagada asjaomaste riigiasutuste vastutus, vähendades bürokraatiat ja kindlustades oma kohaloleku kolmepoolsetel kohtumistel, sealhulgas kõigis inimõigustealastes dialoogides ning assotsiatsiooni- ja koostööõukogu kohtumistel;
- ch) edendada idapartnerluse riikide kodanikuühiskonna koostööd, luues pädevuse suurendamiseks ning parimate tavade ja töömeetodite vahetamiseks piirkondliku keskuse, mis kuuluks Ukrainasse idapartnerluse ülikooli rajamise uue projekti raamesse;
- ci) jätkata struktuurilist, rahalist ja suutlikkuse suurendamise toetust organisatsioonidele, mis abistavad sõltumatuid demokraatiameelseid kodanikuühiskonna osalejaid; nõuda, et demokraatiat, inimõigusi ja õigusriigi põhimõtet toetavad ELi, liikmesriikide ja sõltumatud programmid, sealhulgas Euroopa demokraatia rahastu, saaksid ka edaspidi tegutseda vabalt, ilma ahistamise ja õiguslike piiranguteta; võtta kõik võimalikud meetmed, et vältida sõltumatute vabaihenduste väljatõrjumist õiguslike piirangute kehtestamise, rahaliste takistuste tegemise, õigusnormide valikulise kohaldamise või valitsuse huve esindavate vabaihenduste kohaloleku suurendamisega;
- cj) suurendada teadlikkust idapartnerluse riikides toimuvatest äärmuslike jõudude ja ka riigivõimude rünnakutest kodanikuühiskonna aktivistide vastu, mis on vastuolus ELi väärtuste, rahvusvaheliste inimõiguste normide ja Euroopa inimõiguste konventsioonist tulenevate ühiste kohustustega;
- ck) suurendada ELi toetust ja algatusi, et tugevdada kohalikke omavalitsusi ja nende ühendusi ning võimaldada neil riiklikke reforme kohalikul tasandil ellu viia; suurendada kohalike omavalitsuste mõjuvõimu poliitikakujundajate ja otsustajatena ning ergutada keskvalitsuse ja kohalike omavalitsuste vahel reformikavade teemal korrapäraselt teabevahetust, millesse oleksid aktiivselt kaasatud ka kodanikuühiskond ja teised asjaomased sidusrühmad;
- cl) töötada välja riigipõhised tegevuskavad ja näitajad koostööks kohalike ja piirkondlike omavalitsustega, lähtudes kodanikuühiskonnaga tehtava sarnase koostöö näidetest;
- cm) suurendada idapartnerluse poliitika kujundamisel ja rakendamisel idapartnerluse riikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste konverentsi

(CORLEAP) osatähtsust ning suurendada selle suutlikkust toetada kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi oluliste meetmete võtmisel; töötada koostöös CORLEAPi ja Euroopa Regioonide Komiteega välja idapartnerluse riikide kohaliku ja piirkondliku halduse suutlikkuse suurendamise programm, mis hõlmaks süstemaatilisi meetmeid kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli tugevdamiseks;

- cn) ergutada idapartnerluse riikide kodanikke ELi rahastatavates projektides ulatuslikult osalema ja suurendada nende omalust kooskõlas ELi väärtustest ja standarditest lähtuva alt üles lähenemisviisiga;

Parem meediakeskkond, teabevahetus ja poliitikajuhtimine

- co) tunnistada, et ilma põhjaliku teavituse- ja teabekampaaniata võib idapartnerluse riikides laialdaselt levitav väärinfo nullida selle partnerluse raames tehtud kümnendipikkused jõupingutused, investeeringud ja saavutused; seetõttu tõhustada strateegilist kommunikatsiooni ja avatud dialoogis kodanikega suurendada ELi toetuse nähtavust idapartnerluse riikides, nii riigi kui ka kohalikul tasandil; selleks püüda lisaks juba ELi-meelsetele elanikkonnarühmadele jõuda ka väikestes kogukondades ja maapiirkondades elavate inimesteni, äri- ja kogukonnajuhtideni, diasporaade ja rahvusvähemusteni,
- cp) tõrjuda ELi-vastast väärinfot ja propagandat, suurendades ELi ja idapartnerluse kodanike teabealast vastupanuvõimet ja teadlikkust idapartnerlusest ning sellega kaasnevatest võimalustest ja eelistest, eelkõige neist, mis tulenevad tihedast poliitilisest ja majanduslikust koostööst ELi ja idapartnerluse riikide vahel ning assotsieerimislepingu/põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu rakendamise, sidudes need majanduskasvu ja kaubanduse suurenemisega;
- cq) tõhusamalt kasutada olemasolevaid ELi struktuure, nagu Euroopa välisteenistuse idanaabruse strateegilise kommunikatsiooni töörihm, et teha kindlaks ja pareerida väärinfo ja propaganda, mis kahjustab ELi ja idapartnerluse riikide suhteid ja nende eesmärke;
- cr) tugevdada ELi delegatsioone idapartnerluse riikides, võimaldada neil aidata idapartnerluse riike reformide lõpuleviimisel ning paremini teada anda sellest, kuidas EL sealseid kodanikke aitab; luua ELi delegatsioonide vahel rohkem horisontaalseid suhteid, edendada nende koostööd ning ergutada korrapäraselt teabe, oskusteabe ja muude edukate töömeetodite vahetamist;
- cs) tagada liikmesriikides asuvate ELi büroode aktiivsem roll Euroopa projekti tähtsuse teadvustamisel idapartnerluse riikides;
- ct) parandada teabevahetust ELi institutsioonide, eeskätt Euroopa Komisjoni ja Euroopa välisteenistuse vahel ning säilitada institutsioonilist mälu, eelkõige seoses antud toetuste ja rakendatud tehnilise abi projektidega, et nende

tulemusi uute projektide ja programmide käivitamisel arvesse võtta;

- cu) kasutada ära noorte saadikute programmi ja idapartnerluse kodanikuühiskonna stipendiumide potentsiaal, luues edukalt toimivatele mudelitele tuginedes aktiivse vilistlaste võrgustiku;
 - cv) edendada vaba meediat ja sõnavabadust kui aluspõhimõtet ning toetada seetõttu demokraatlikku, sõltumatut, pluralistlikku ja tasakaalustatud meediamaastrit idapartnerluse riikides, mis tagab kohalike ajakirjanike, arvamusiõidrite ja teisitimõttelejate kaitse ahistamise ja hirmutamise eest, võimaldab mittediskrimineerivat juurdepääsu internetiteabele ja veebivälisele teabele ning sisukat kodanikuosalust ja tagab inim- ja kodanikuõigused;
 - cw) suurendada jõupingutusi, et jätkata kohalikul tasandil võitlust võltsuudiste, teabevahetuses valitseva hübriidsõja ja meediaprogrammide kvaliteedi halvenemise vastu, mis võib takistada korruptsioonivastast võitlust, ja valeteabe vastu, mida levitatakse majandusliku või poliitilise kasu eesmärgil; toetada meetmete väljatöötamist, et tagada meediaomandi täielik läbipaistvus; pidevalt abistada ja jälgida kohalikku ametlikku reguleerimisametit igas idapartnerluse riigis;
 - cx) toetada meedia- ja infopädevuse programme ja reforme, et kajastada praegust digitaalajastut;
 - cy) edendada Euroopa meediatoodete levi idapartnerluse riikides, et kaotada ajaloolised ja viimaste aastakümnete võltsteabest põhjustatud erinevused Euroopa Liidu ja idapartnerluse riikide vahel; toetada kohalikke meediakanaleid Euroopa meediaprogrammidele juurdepääsul ning Euroopa Liidu ja idapartnerluse riikide meediaväljaannete tihedat koostööd soodustavaid algatusi;
 - cz) taunida koroonaviirusega seotud meetmete väärkasutamist ametivõimude poolt poliitilise opositsiooni, kodanikuühiskonna ja meedia vaikimasundimiseks, piirates nende seaduslikke õigusi;
 - da) tugevdada ja võimaluse korral suurendada ELi ja idapartnerluse riikide ühiseid pingutusi inimestevaheliste kontaktide ja mõttevahetuste intensiivistamiseks, et luua inimestes vastastikku positiivne kuvand ja idapartnerluse riikide kodanike ELi-meelsust heas mõttes ära kasutada;
 - db) edendada kaasavaid ja osaluspõhiseid dialoogi- ja koostööplatvorme, mis ühendavad eri sektorite ja tasandite sidusrühmi, sealhulgas poliitikakujundajaid, ettevõtjaid, akadeemiliste ringkondade ja kodanikuühiskonna esindajaid ning kirikuid, usukogukondi ja piiratumate võimalustega inimesi, sihiga võidelda polariseerumise ja äärmuslike suundumuste vastu poliitikas ja ühiskonnas, samuti väärinfo ja propagandakampaaniate mõju vastu;
2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev soovitus nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele

esindajale.

RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI KIRI

David McALLISTER
Väliskomisjon
Esimees

Teema: Rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamus Lääne-Balkani riike käsitleva väliskomisjoni raporti kohta

Austatud härra McAllister

Käesolevas kirjas edastan Teile arvamuse, mille rahvusvahelise kaubanduse komisjoni (INTA-komisjon) nimel koostas väliskomisjoni (AFET-komisjon) raporti „Euroopa Parlamendi soovitus nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb idapartnerlust 2020. aasta juuni tippkohtumise eel“ kohta.

Kavakohaselt pidi INTA-komisjon oma arvamuse üle hääletama märtsis, kuid COVID-19ga seotud erakorralistel asjaoludel on algselt kavandatud korralised koosolekud tühistatud. Praegu kättesaadava teabe kohaselt ei pruugi INTA-komisjonil olla võimalik ametliku arvamuse üle hääletada enne seda, kui AFET-komisjon kavatseb oma raporti vastu võtta.

Arvestades ühelt poolt väga piiratud koosolekuvõimalusi ja teiselt poolt AFET-komisjoni poliitilist eesõigust tagada parlamendi õigeaegne panus tippkohtumise ettevalmistamisse, leppisid INTA-komisjoni koordinaatorid oma 1. aprilli koosolekul kokku, et nad nõustuvad erandkorras INTA-komisjoni seisukoha esitamisega AFET-komisjonile saadetavas kirjas (fraksioonide poolt kokku lepitud) kompromissmuudatusettepanekute kujul, tingimusel et sellist kirja käsitletakse sisuliselt arvamusena ja võetakse nõuetekohaselt arvesse.

Seetõttu palun Teil jagada käesolevat kirja raportööriga ja kaaluda lisatud muudatusettepanekuid kui INTA-komisjoni panust AFET-komisjoni raportisse idapartnerluse kohta. Nendel erandlikel asjaoludel loodan, et käsitlete käesolevat kirja asjakohaselt oma komisjoni hääletusmenetluse käigus.

Lugupidamisega

Markéta GREGOROVÁ

Koopia: Bernd LANGE, INTA-komisjoni esimees
Petras AUŠTREVICIUS, AFET-komisjoni raportöör

Lisa: INTA-komisjoni kirja vormis esitatud arvamus

Soovitus nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb idapartnerlust 2020. aasta juuni tippkohtumise eel

INTA-komisjoni kirja vormis esitatud arvamus

(INTA-komisjoni raportöör: Markéta Gregorová)

1. rõhutab, et idapartnerlus on ELi naabruspoliitika oluline osa ning selle eesmärk on saavutada poliitiline assotsieerumine, tagada edasine majanduslik integratsioon, edendada heaolu ja luua platvorm ühiste probleemide lahendamiseks, sealhulgas kestliku arengu ülesande täitmiseks;
2. tuletab meelde, et Euroopa Parlamendi eesmärk on tugevdada idapartnerluse riikide sotsiaalset ja majanduslikku integratsiooni ning et ühiseks eesmärgiks jääb kaasav majanduslik areng; peab selle eesmärgi saavutamiseks oluliseks luua ja kasutada täiendavaid turuvõimalusi, nagu juurdepääs teenustele ning laiem digitaalmajandus ja suurem ühenduvus, eelkõige avalike hangete, energeetika ja transporditaristu valdkonnas; rõhutab, et energeetikasektori projektid, eelkõige need, mis hõlmavad Euroopa Investeerimispanka, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanka ja muid avaliku sektori finantseerimisasutusi, peaksid vastama kliimaeesmärkidele ja olema kooskõlas ELi keskkonnaõigusaktidega, eelkõige bioloogilise mitmekesisuse säilitamise ja kaitsealadega seotud konsultatsioonidega kaitsealasid mõjutavate projektide üle, võttes arvesse ka kohaliku kogukonna seisukohti; rõhutab, et idapartnerluse piirkond tuleb seada ELi ühenduvuse strateegias tähtsale kohale, ning märgib sellega seoses, kui oluline on toetada IKT-sektori kasvu ja ulatuslikku taristut; kutsub idapartnerluse riike ja liitu koostööle, et rahastada vajalikke reforme, mis võivad veelgi süvendada nende vastastikuseid suhteid nii kahe- kui ka mitmepoolses plaanis;
3. märgib, et idapartnerluse riikides tekitavad muret sellised probleemid nagu kõrgetasemeline korruptsioon, pangapettus, oligarhide mõju, varimajandus ja halb valitsemistava; kutsub idapartnerluse riike üles tugevdama õigusriiki, kõrvaldama need probleemid ja võitlema ebaseadusliku kaubanduse vastu; ergutab Euroopa poliitika rakendamisele, et toetada idapartnerluse riike valitsemise kvaliteedi parandamisel ja nende riikide ühiskonna nüüdisajastamisel; kutsub idapartnerluse riike üles tagama, et inimõigustest ja demokraatiast peetakse täielikult kinni; rõhutab, et kohtureformide jätkamine, korruptsiooni vähendamine, ELi standardite kohaldamine, konkurentsi tagamine ja ettevõtluskeskkonna parandamine on majanduslikele sidusrühmadele, sealhulgas investoritele, suurema kindluse ja turvalisuse tagamiseks ning seega investeeringute suurendamiseks ja majanduse arengu täieliku potentsiaali paremaks rakendamiseks väga tähtsad; juhib tähelepanu sellele, et reformide tegevuskava ülesannet täidavad Gruusia, Moldova ja Ukrainaga sõlmitud assotsieerimislepingud ja põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud ning Armeeniaga sõlmitud ulatuslik ja laiendatud partnerlusleping;
4. rõhutab põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduspiirkondade, laiaulatuslike

majanduspartnerluslepingute ning idapartnerluse riikide ja ELi vaheliste partnerlus- ja koostöölepingute olulisust ning nende täieliku rakendamise tähtsust; nõuab, et EL jälgiks hoolikalt ja toetaks nende rakendamist koordineeritud abi kaudu, edendaks kestlikku arengut ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide täitmist 2030. aastaks, sealhulgas majandusarengut, ja toetaks majandusreformi ning suuri pangandus- ja finantssektori reforme, mille eesmärk on võidelda rahapesu ja maksudest kõrvalehoidmise vastu; nõuab tungivalt, et EL tagaks, et põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduspiirkonnad ei ole vastuolus Euroopa roheline kokkuleppe raames sätestatud kliimaeesmärkide ja -algatustega; tuleb meelde, et põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud peavad alati sisaldama tugevaid, siduvaid ja jõustatavaid kestliku arengu peatükke, millega täielikult täidetakse rahvusvahelisi kohustusi, eelkõige Pariisi kokkulepet, ja mis on kooskõlas WTO eeskirjadega; rõhutab idapartnerluse riikidele antava ELi abi tähtsust nende eesmärkide saavutamisele kaasa aitamisel; loodab, et ELiga sõlmitud ning põhjalikul ja laiaulatuslikul vabakaubanduslepingul põhinevate kaubandussuhete süvendamine ja lühikese aja jooksul suurenenud kaubavood aitavad vältida idapartnerluse riikide majanduskasvu järsku aeglustumist ja sellel võib olla soodne pikaajaline mõju;

5. kutsub Euroopa Komisjoni üles jätkama idapartnerluse riikide reformide toetamist täiendava tehnilise ja rahalise abiga, et parandada välisinvesteeringute raamistikku, eelkõige prognoositavuse, kindluse ja investorite kaitse valdkonnas, ning et aidata kaasa jätkusuutlikele pikaajalistele investeeringutele idapartnerluses; sellega seoses rõhutab, kui oluline on majanduse mitmekesistamine ning VKEdele soodsa ettevõtluskeskkonna toetamine, et arendada piirkonna suutlikkust eri majandussektorites innovatsiooni jätkata; kutsub komisjoni üles uurima tihedama valdkondliku koostöö võimalusi hariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni, IKT, digiteerimise ja keskkonnasäästliku tehnoloogia valdkonnas, et jagada oskusteavet ja parimaid tavasid; rõhutab sihtotstarbeliste noorteprogrammide tähtsust idapartnerluses, et parandada noorte olukorda tööturul, luua inimväärseid töökohti ning toetada liikuvust ja tsüklilist rännet;
6. kutsub komisjoni üles esitama võimalikult peatselt rakendamisaruanne liidu ja idapartnerluse riikide vaheliste kaubandus- ja assotsieerimislepingute kohta, keskendudes idapartnerluse riikide ühiskonna sotsiaalsele, keskkonnavalasele ja majanduslikule arengule, sealhulgas Pariisi kokkuleppe raames; kutsub Euroopa Komisjoni üles idapartnerluse riikidega koostööd laiendama, et tugevdada kodanikuühiskonna rolli kaubanduslepingute ja -suhete järelevalves.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	19.5.2020						
Lõpphääletuse tulemus	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">54</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">12</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">4</td> </tr> </table>	+:	54	-:	12	0:	4
+:	54						
-:	12						
0:	4						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	<p>Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Lars Patrick Berg, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Karol Karski, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Diana Riba i Giner, Jérôme Rivière, María Soraya Rodríguez Ramos, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Sergei Stanishev, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko</p>						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	<p>Attila Ara-Kovács, Nicolas Bay, Markéta Gregorová, Andrzej Halicki, Marisa Matias, Mounir Satouri</p>						

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

54	+
ECR	Anna Fotyga, Karol Karski, Jacek Saryusz-Wolski, Hermann Tertsch, Witold Jan Waszczykowski
NI	Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko, Andrzej Halicki
RENEW	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Sven Mikser, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Attila Ara-Kovács
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Diana Riba i Giner, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Markéta Gregorová, Mounir Satouri

12	-
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi, Thierry Mariani, Jérôme Rivière, Harald Vilimsky, Nicolas Bay
GUE	Giorgos Georgiou, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz, Marisa Matias
NI	Kostas Papadakis
S&D	Dietmar Köster

4	0
ECR	Charlie Weimers
ID	Lars Patrick Berg
NI	Fabio Massimo Castaldo
S&D	Sergei Stanishev

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu